

[Karl Møller]

Grevskabet overgik i 1924 til fri ejendom efter bestemmelserne i grundloven af 1849 og loven af 1919. I lov om len, stamhuse og fideikommissgodsers samt de herhen hørende fideikommisskapitalers overgang til fri ejendom af 1919 skulle besidderne stille en tredjedel af jorden til rådighed for staten mod erstatning, og de skulle betale 20 pct. af ejendomsværdien til statskassen, da de i realiteten kun var forpagtere hos staten.

Landbrugsloven, lov nr. 263 af 8. juni 1978, fastslår, at der skal sikres en hensigtsmæssig ejendomsstruktur og en forbedret konkurrenceevne i landbruget. Hvis et barn som prins Joachim skal have et gods forærende som i 1661 for »troskab og villighed«, vil der ske en jordkoncentration, som strider mod alle de bestræbelser, der har været udfoldet siden 1849 mod godssamlinger. Det kan ministeren forhindre, hvis der er vilje til det.

Landbrugsministeren (Kofoed):

Jeg kan bekræfte, at der den 21. december 1978 er indgivet ansøgning til landbrugsministeriet om tilladelse for Hans kgl. Højhed prins Joachim til at erhverve Schackenborg gods.

Baggrunden for overdragelsen af godset til prins Joachim er grev og grevinde Schacks ønske om, at det historiske og nationalt betydningsfulde Schackenborg fortsat må kunne bestå til gavn for landsdelen. Når den nuværende ejer, der ikke selv har livsarvinger, har ønsket at overdrage godset til prins Joachim, er det hovedsagelig ud fra ønsket om, at godset hermed vender tilbage til den tidligere ejer, kongefamilien. Der indgår også et betydeligt gavemoment i overdragelsen.

Der er tale om en kompliceret sag, der kræver grundige undersøgelser, og vi har endnu ikke afsluttet vore tekniske undersøgelser i landbrugsministeriet.

Under hensyn til den værdi, det må tillægges, at der i forbindelse med overdragelsen på ny knyttes nære bånd mellem kongefamilien og det historiske Schackenborg, har regeringen imidlertid ikke noget ønske om at forhindre, at Schackenborg gods bliver prins Joachims ejendom i 1993, medmindre lovgivningen udelukker en sådan løsning.

Jeg gør opmærksom på, at der ikke er tale om en ny jordkoncentration, men alene tale

om en overdragelse af en bestående godsenhed, og at der ikke ved overdragelsen vil ske nogen ændring af driftsforholdene.

Karl Møller (DKP):

Jeg takker for svaret, som vel ikke kan være ret meget anderledes. I anledning af al den blæst, der har været om denne sag, vil jeg med det samme sige, at vi ikke har ønsket at tage en debat op om statsformen monarki kontra republik, og at der heller ikke er tale om et snedigt kommunistisk bagholdsangreb på kongehuset. Det, der har været hensigten fra vores side, er at sætte fokus på forholdet mellem, hvordan godsejerne klarer deres generationsskifteproblemer ved f. eks. fondsdannelse, ved oprettelse af stiftelse eller som her ved en usædvanlig generøs gaveoverdragelse, og så de store problemer, som den overvejende del af det arbejdende landbrug har med sit generationsskifte. Det, der her sker med dispensation, er en ganske stærk fravigelse fra den normale restriktive praksis, som landbrugsloven administreres efter. Den vordende unge landmand er umyndig, han har ikke fast bopæl på godset og tager det nok heller ikke de første seks måneder, og han har ikke landbrug som hovederhverv. Der skal også dispenseres fra reglen om, at den nye ejers nære familie ikke må have samdrift af mere end to ejendomme. Der bliver tale om en tilførsel til kongehuset på over 1.000 ha, og det mener vi er i klar modstrid med de bestræbelser, der er i loven om at forhindre jordkoncentration. Jeg vil godt spørge, hvad den rent saglige begrundelse er for at dispensere netop på det område.

Landbrugsministeren har flere forklaringer for at forsvare denne dispensation, som der åbenbart allerede er givet en eller anden form for underhåndstilsagn om. Man har sagt, det vil være for dyrt for staten at overtage godset, men i den forbindelse vil jeg gøre opmærksom på, at man kan udstykke jorden. Udsendelsen for nylig i TV fra Sønderjylland viser, at der er behov for landbrugsjord på disse kanter; jorden kunne også udstykkes til forsøgsvirksomhed til forskningsformål.

Så har der været tale om, at alternativet til gaveoverdragelsen vil være, at udlændinge opkøber jorden, og at det vil være en kræn-